

Wiadomości krajowe.

Z Lwowa. — Na uposażenie szkoły gminney w Grzybowicach w Cyrkule Lwowskim, obowiązła się Gmina tameczna wypłacać co rok po 225 ZR. — Na polepszenie uposażenia szkoły gminney w Kolbuszowej w Cyrkule Tarnowskim ofiarował Pleban tameczny JX. Konopka co rok po 25 ZR. WW. — P. Leopold Spaušta aptekarz w Samborze, podarował tamecznemu gymnazium 30 brył mineralnych i różne inne sprzęty. — Na opędzenie zaś wydatków główney szkoły normalney w Tarnopolu ofiarowano na nowo ponizsze składki dobrowolne, a mianowicie: P. Kniaziołucki Burmistrz, 10 ZR. WW. P. Knisch, Sekretarz Cyrkulowy, 10 ZR. Kanceliści Cyrkulowi PP. Wildner 3, Tetzlow 5, Pawliński 2 ZR.; PP. Franciszek Greissenegger, Jan Sasiedzki, Alexy Jęszkiewicz, Jakób Niedzwiedzki i Daniel Tarkiewicz, po 5 ZR.; P. Jędrzey Sieczyński 10 ZR.; P. Alexy Miskiewicz 3 ZR. WW.; a P. Teodor Parl, 3 czerw. zł. złotem. — C. K. Rząd krajowy ma sobie za obowiązek, ogłosić publicznie piękne te czyny.

Z Wiednia. — Dyrekcya Ces. Austriackiego uprzywilejowanego Banku narodowego wydała następujące

Obwieszczenie:

Według §. 23. i 24. naytashawiey udzielenych statutów uprzywilejowanego Austriackiego Banku narodowego, powołani być mają na Członków Wydziału, owi pięćdziesiąt Akcyonaryusze, którzy według wykazu księgi akcyoney, posiadają naywiększą ilość akcey przed i w samymże czasie powołania Wydziału.

Gdy właśnie teraz nadeszła ta pora, przeto Dyrekcya Banku ogłasza ninieyszem po imieniu według porządku alfabetycznego, tych wszystkich PP. Akcyonaryusów, którzy do 1. Lipca 1818 posiadali, i dotąd ieszcze posiadają naywiększą liczbę akcey, a to mając wzgląd na ilość akcey posiadanych, a w razie jeśli są równey, na wczyniejsze arkusze księgi akcyoney a mianowicie: „PP. Nathan Adam Baron Arnstejn, i Eskeles, Karol Xiążę

Anersperg, P. Karel de Badenfeld, Filip Xiążę Batbyany, P. Leopold Carlebach, Franciszek Hrabia Dietrichstein, Józef Hrabia Dietrichstein, P. Leopold Antoni Elkan, Karol Hrabia Erdödy, P. Bernardy Kawaler Eskeles, C. K. fundusz Rodziny PP. Frank i Komp., PP. Fries i Komp., Karol Baron Geusau, P. Jan Henryk Kawaler Geymüller starszy, P. Jan Henryk Kawaler Geymüller synowiec, Jan Hrabia Harrach, PP. Hansner i Violland, P. Henikstein i Komp., P. Herz i Komp., P. Msurycy Königs-warter, P. Laemel i syn, P. Laveran Kawaler Hinzberg, P. Karol Lettmayer, Jan Xiążę Lichtenstein, P. Jakób Józef Löwenthal, P. Franciszek Xawery Kawaler Mayer, P. Józef Müller, Trzy wyższe Stany Magnatów Austrii niższej, P. Marek Kawaler Neuwall, Bracia Pauspartel, P. Franciszek Plank, Wincenty Hrabia Sandor, P. Jan Jerzy Schuller i Komp., Józef Xiążę Schwarzenberg, Bracia Schmittner, P. Szymon Jerzy Luma, P. Melshior Kawaler Steiner, Karol Hrabia Stainawitz, Ferdynand Xiążę Trauttmansdorf, P. Abraham Uffenheimer, P. Mikołay Wachen, Hrabia Waldstein jako Opiekun Hrabów Caroli, P. Józef Kawaler Woyna, P. Józef Kawaler Werklein, P. Hermans Kawalera Werthheimsteina pozostała Wdowa, Ferdynand Xiążę Wirtemberski, P. Antoni Würth, Karol Hrabia Zichy, C. K. Radca nadworny.

Gdy przeto zgromadzenie się pomienionego Wydziału przeznaczone jest na dzień 11stego Stycznia 1819 celem rozpoczęcia rozpraw zachowanych dla tegoż Wydziału §tem 36stym statutów, przeto Dyrekcya bankowa postanowiła donieść o tem uprzednie dla powszechney wiadomości, z tem atoli zażądaniem, aby owi PP. Akcyonaryusze, którzyby przez ustąpienie swoich akcey innym osobom, bez pośredniczenia Dyrekcji bankowej, nie posiadali przynaymniej ilości akcey dwudziestu, racyli o tem Dyrekcji bankowej, iak w naykrotszym czasie donieść, aby tym sposobem Dyrekcya Banku mogła ieszcze mieć dostyć czasu przed zgromadzeniem się Wydziału, wydać odezwę do wszystkich na mocy statutów powołanych być mających PP. Akcyo-

naryuszów o osobiste stawienie się i wspólne działanie.

W Wiedniu d. 12. Listopada 1818.

Józef Hrabia Dietrichstein,
Gubernator Banku.

Jan Henryk Kawaler de Geymüller,
Zastępca Gubernatora Banku.
Melchior Kawaler de Steiner,
Dyrektor Banku.

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Gazeta Londyńska Kuryer twierdzi, że Rojaliści w Limie zawsze ieszcze są w stanie wystawienia 8000 ludzi do bitwy. Do tego przybędzie ieszcze 2000 ludzi z małej wyprawy, która wyruszywszy już dawniej z Kadyxu w miesiącu Czerwcu, stanęła na kotwicy pod Teneryffą, a której z pewnością oczekują w Limie. Osorio pobywa ieszcze ciągle w Talcahuano i w Prowincyi la Concepcion. Lord Cochrane spodziewany w Valparaiso, gdzie obiąć ma dowództwo nad siłą morską niepodległych. Officerowie cudzoziemcy w woysku San Martina (mało ich jest bardzo i to tylko Francuzi) uskarżają się nader na niewdzięczność Rzeczpospolitey Buenos Ayreskiej, zwłaszcza, że według ich zdania, przyczynili się tak znacznie do zwycięstwa w bitwie pod Maipo. Nie można (taką czyni uwagę Angielski zdawca sprawy) poczytywać za zło Narodowi dopiero wzmagającemu się, jeżeliby tylko sam sobie chciał winnym byź niepodległość swoją. Jeżeli chce stać się iey godnym, potrzeba ażeby w iego własnem tonie rozwinęły się talenty, któreby nie dały przystępu obcemu wpływowi, i sposobowi myślenia. Jenerał San Martin nadesłał z Santjago do Rządu Buenos-Ayreskiego urzędowe doniesienie o nowem zwycięstwie Jenerała Balennoś odniesionem nad 800 Hiszpanami będącymi pod dowództwem Don Juana Irugo, który udał się do San Louis. Oprócz mnóstwa zabitych utracili Hiszpanie 150 ludzi w poymanych. Znaczna część ieńców Hiszpańskich zabranych w bitwie pod Maipo (rozumie się, z rodowitych Amerykanów) przyjęła służbę w woysku Rzeczpospolitey. Z Buenos-Ayres wysłano eskadrę do przyładka Horn, aby czatowała na wyprawę spodziewaną z Hiszpanii, inni twierdzą, iż pożytyeńo celem wzmocnienia siły morskiej przy brzegach Chilijskich.

Według listów z Jamaiki z d. 5. Września woyska Wenecuelskie obustron były ieszcze dotąd zawsze w nieczynności, ponieważ ciągle deszcze zalewają równiny; z obu

stron urządzają siły zbrojne. Jenerał Morillo wydał rozkaz, aby pułk Leon nadszedł do niego z Kartageny; z tem wszystkiem trudno aby to uczynił Gubernator tameczny, będąc równie w tak krytycznem położeniu, iak i Morillo. Duch niepodległości czyni coraz większe postępy w Nowey-Grenadzie, a niespokojność Hiszpanów wznaga się w równymże stopniu. Między Tunja a Secorro zawiązało się nowe stronnictwo powstańców między braćmi Heredia, którzy chcą złączyć się z Nonatem Perezem na płaszczynach, i pociągnąć do Santa-Fe. Gubernator Kartageny ściągnął całą artylerię, która rozdzieloną była na pojedynczych stanowiskach nad rzeką Magdalena, a to, skoro usłyszał o poruszeniach w Momporze. Przeszłego miesiąca napadnięty był w nocy na ulicach, i był w bok pchnięty. Mówią że sprawcami tego byli iego własni żołnierze ponieważ im potem zabronił, aby się po godzinie 9 na ulicach nie znajdowali. Rojaliści pochlebiali sobie że wyprawa Kadyxeńska przeznaczoną była do okolic tamecznych; atoli gdy o tem nic nie słychać, zapewne obróciła się ku przyładkowi Horn. Kommodor Aury odłączył się od Brióna, i udał iakoby miał polecenie od Rzeczpospolitey Buenos-Ayreskiej i Chilijskiej, przy najmniej pod tą firmą zajął wyspy Santa Catalina i Vieja Providencia, należące do Prowincyi Kartageny, i wezwał do siebie wszystkich emigrantów z Nowey-Grenady będących w Prowidencyi. Spodziewany także Sir Gregor Mac-Gregor z Anglii, z Europejskimi ochotnikami. Mniemają, że oba połączeni, uderzą na odnogę morską Darię (Pannama) na rzecz powstańców Nowey-Grenady, a może też działać będą w porozumieniu się z Lordeą Cochrane, który wystąpi na oceanie spokojnym.

Gazeta Londyńska Times i inne dzienniki taweczne z dnia 2go Listopada umieściły ogłoszenie bawiącego w Londynie Jeneralnego Deputowanego Rządu zjednoczonych niepodległych Prowincyy Wenecuelskich: że M. Gregor, były Jenerał brygady w Wenecueli i w Nowey Grenadzie, a teraz będący w Londynie, od żadnego będącego teraz niepodległego Rządu południowo-Amerykańskiego nie jest upoważnionym ani do zaciągania woysk i Officerów, ani do przyrzekania im czego lub brania za to zapłaty, ani do zaciągania pieniędzy lub zawierania kontraktów imieniem tych Rządów. — Pod dniem zaś 3cim umieściła gazeta Londyńska Times list P. Józefa M. del Real, mianującego się Deputowanym jeneralnego Kongressu zjednoczonych Prowincyy Nowey-Grenady, oświadczającego, że ón upoważnionym iest do

zawierania kontraktów imieniem pomienionego Kongressu, i że Jenerał Sir G. M'Gregor jest obecnie naczelnym Wodzem woysk pomienionej Rzeczypospolitey. Który z tych dwóch Deputowanych jest rzetelnym, to czas okaże. Tymczasem (pisze jedna z gazet Londyńskich) zdaje się, że rękodzielnicy Londyńscy kredytuują P. P. Realowi i M'Gregorowi, ponieważ ostatni wystąpił niedawno dwa okręty naładowane bronią do wyspy S. Tomasza.

Hiszpania.

Gazety Wiedeńskie umieściły poniższe z najnowszych listów Kadyxenskich czerpane wiadomości o bliskich ukonczeniu urzędziach wojskowych: „Flota składa się z sześciu okrętów liniowych o 74 działach, z trzech fregat o 40- i z czterech o 36ciu działach, z siedmiu do osmiu korwet, między którymi dwie 26 działowe, i z kilku innych statków uzbrojonych. Okręty transportowe są po największej części już zgromadzone i przygotowane do zabrania woyska. Woyska przeznaczane do Ameryki zgromadzone są na wyspie Leon w pomniejszych wsiach i miasteczkach położonych nad zatoką Kadyxenską i ciągnących się aż w okolice Sewilli i Kordoby. Artylleryja saperi, piechota lekka i liniowa, tudzież jazda (wszakże bez koni), wszystko to uzbrojone jest zupełnie i w najlepszym stanie zdrowia. Działa są bardzo liczne, amunicyi zaś i broni wszelkiego gatunku, mnostwo. — Słowem, nie oszczędzano niczego, aby ostatnim nateżeniem Państwa Hiszpańskiego zabezpieczyć pomysły skutek odzyskania pięknych i bogatych okolic Ameryki południowej.“

Dnia 19. Października wypłynęło z Kadyxu 13 okrętów przeznaczonych do Hawany i Veracruz pod zastaną Królewskiej fregaty Sabinę. Z drugiej strony dowiedziano się, że osada kupieckiej fregaty Kastylia zabrana została na jeden okręt Angielski. Wieża ona z Limy 660,000 piastrow i tyleż wartości w towarach; ale na wysokości morskich przyładkiem St. Maria, niemal 20 godzin drogi od Kadyxu, zabrał ją jeden korsarz powstańców Amerykańskich.

Francya.

Jenerał-Porucznik Murray, Szef sztabu jeneralnego woysk sprzymierzonych zajmujących Francję, wydał dnia 1. Listopada w głównej kwaterze Cambrai następujący rozkaz dzienny: „Marszałek polny Xiążę Wellington nie może inaczej pożegnać się z woyskami, któremi miał zaszczyt dowodzić, iak dziękując za ich dobre sprawowanie się,

którem celowali przez czas zostawania pod jego rozkazami. Już temu blisko trzy lata, iak Monarchowie sprzymierzeni poruczyli Xięciu Marszałkowi polnemu zwierzchnie dowodztwo nad ową częścią siły broynej, której obecność we Francyi, konieczną była przez okoliczności czasu. Jeżeli środki użyte przez NN. Monarchów wykonane były w sposób ich zaspokajający, dobry skutek nie czemu innemu przypisany być może, iak nayprzeźorniejszemu w każdej okoliczności postępowaniu Jenerałów naczelnie dowodzących, dobremu ich przykładowi, którym przewodniczyli podrządnym Jenerałom i innym Officerom, usiłowaniom owych, że wspierali przedsięwzięcia Naczelników swoich, nakoniec dobrej karności woyska, która panowała we wszystkich korpusach kontyngensowych. Z żalem czekał Marszałek polny tej chwili, gdzie rozwiązanie tego woyska miało położyc koniec stosunkom służby i szczególnym związkom, w których zostawał z JWW. naczelnymi Wodzami korpusów i innymi Officerami. Nie może tego Xiążę Marszałek polny utać, iak przyjemnemi były dla niego te związki, uprasza przeto JWW. naczelnie dowodzących Jenerałów, aby od niego przyjęli zapewnienie, które oraz woyskom swoim oświadczyć raczą, iż nie przestanie nigdy mieć naywyższy udział w tem wszystkim, co ich kiedy obchodzić może i że drogą będzie dla niego pamiątka owych lat trzech, w których miał zaszczyt zostawać na ich czele. Jenerał Porucznik Sztabu Jeneralnego woysk sprzymierzonych. (Podpisano) G. Murray.

Francuzka gazeta codzienna (Quotidienne) umieściła list Kardynała de la Lucerne tyczący się szkół Carześcińskich, w którym uskarża się na to, że od Braci Kongregacyi, pod różnemi groźbami, a między innymi, zaciągania ich do woyska, na nowo wymagają, aby każdy z nich opatrywał się dyplomatem uniwersyteckim. Jako tajemną przyczynę tego postępowania podaje rzeczony Kardynał, że tym sposobem przyniewolić chcą Braci, aby zamiast starożytnego sposobu uczenia, do którego nawykli, trzymali się sposobu wzajemney nauki, czego im śluby ich nie dozwalaia.

Akwizgran.

Wyjazd N. Cesarza Austriackiego postanowiony jest nieodwrotnie na dzień 17. Listopada. N. Pan wyjedzie w dniu pomienionym do Kolonii, gdzie zabawi przez dzień 18sty; dnia 19go uda się daley do Bingen; dnia 20go przez Moguncyję i Frankfort do Miltenbergu, dnia 21go do Creilsheimu, dnia 22go do Donauworthu, a dnia 23go

do Monachium, gdzie 4 do 5 dni zabawi. — N. Cesarz Rosyjski wyjedzie dnia 16go do Bruxelii, a dnia 24go spodziewanym jest w Frankfórcie, żąd przez Stuttgart, Weimar i Wiedeń, powróci do Petersburga. — N. Król Pruski wyjedzie dnia 17go podobnie do Bruxelii. — W. Xiążę Rosyjski Konstanty uda się z Paryża prosto do Bruxelii, gdzie będzie czekać na N. Brata swojego potem zaś powróci do Warszawy. — W. Xiążę Rosyjski Michał pojedzie z Bruxelii do Włoch, i uda się przez Genewę, Turyn, Genę, Florencyę i Rzym do Neapolu, ztamtąd zaś ku morzu Adryatyckiemu do Wenecyi i Tryestu, żąd obróci się do Wiednia, potem zaś odwiedzi zapewne niektóre Dwory Niemieckie. Mówią o zaślubieniu się tego Xiążęcia, który w roku przyszłym dojdzie do pełnoletności.

Dziennik Frankfórcki donosi, że PP. Baringowi i Hope termin wypłacenia kontrybucy Francuzkich do 18tu miesiący przedłożonym został.

W numerze 183 gazety naszej umieszciliśmy wziętą z gazety Wiedeńskiej W anderer wiadomość o granicznym traktacie między Prusami a Hollandyją. Teraz dziennik Frankfórcki z dnia 15. Listopada, zapewne z mocy upoważnienia, umieszcil artykuł następujący: „Jedna z gazet rozsiała niedorzeczną pogłoskę o zamianie Kraiów i odmianach granic, inne zaś gazety rozsiewają to daley. Nawet wymyleno dzień, w którym te zmyślane układy podpisane bydz miały. Wszystkie te pogłoski są zgoła fałszywe, etc. etc.“

N i e m c y.

W Malchinie zwołany został na dzień 1. Grudnia Seym Meklenburgski, który oprócz spraw finansowych, stosownie do uchwał Seymu Związkowego zatrudnił się ma dalszemi naradami względem zniesienia poddaństwa służebnego i poczynić przygotowania do urzędzenia wojskowości.

Data 29. Października, założył Król Saski kamień węgielny, do zamku, który wystawiony bydz ma na miejsce tego, co się spalił w tym roku, na wiosnę.

Szwecyia i Norwegia.

Pod dnim 10. Października, racył Król Jegomość Hrabiego C. Mörnera uwolnić najtęskawiej od peruczonych ma w Norwegii Urzędów W. Rady Państwa, Marszałka polnego, i Kanclerza Uniwersytetu, oświadczyć mu oraz szczegółajnsze ukontentowanie z powodu czynności i gorliwości, okazanych przez sały czas sprawowania służby.

Pod tą samą datą mianowanym został W. Rządca Norwegii Kanclerzem Uniwersytetu, i na mocy Królewskiego rozporządzenia z d. 30. Listopada 1814 naczelnym Wodzem wojsk lądowych i morskich w Norwegii. Hrabia J. H. Sandels, jeden z Magnatów Państwa, Kawaler i Kommandor orderów królewskich, i Prezes Kollegium wojennego w Szwecyi. D. 21. przybył do Chrystianii, i zaraz objął Urząd W. Rady Królestwa Norwegii.

Król rozkazał, aby przywóz gorzałki z grón pędzonych dozwolony był tylko prosto z portów Francuzkich, Hiszpańskich i Portugalskich, tudzież z morza śródziemnego i miast Zaeuropeyskich. Wina Francuzkie, Hiszpańskie i Portugalskie, tudzież Reńskie nie mogą bydz także do Norwegii inaczej sprowadzane, iak tylko prosto z tych miejsc gdzie ie zbierają.

Gazeta Stanu miała teraz budżet ułożony na Seymie Norweskim, a od Króla sankcyjonowany na trzy po sobie następujące lata etatowe, od 1. Lipca 1818 do tegoż dnia 1821. Przychód ogółowy roczny wynosi 1,495,800 talerów w srebro, wraz z podatkiem nadzwyczajnym corok po 540,000 talerów, uchwalonym przez Seym na trzy lata następujące. Gdy więc ogół obywateli w całym Państwie wynosi około 900,000 dusz, przypada na każdą polidyńczą osobę śródkową miarą około 1 2/3 talarów podatku rocznego. Wydatki Stanu wyrachowane są na 1,471,714 talarów, żąd okazuje się na każdy rok kosholwiek więcej nad 24,000 talarów przewyżki.

Przyjechali do Lwowa od dnia 27go do 30go Listopada.

W. Bonar Henryk Kapitał Angielski, z Bródów. W. Krupieński Ces. Rosyjski Radca tytularny iakogoniec, z Wiednia. — JW. Lust Król. Pruski Radca nadworny, z Pruss. — W. Mazkiewicz, z Wiednia. — JW. Orłowski Hrabia, z Złoczowa. — W. Piotrowski Hazimierz, z Polaki. — JW. Starzyński Hrabia, z Kotłowa. — P. Trzemeski Wincenty C. K. Pocztmistrz, z Czortkowa. — W. Węczyński Jan, z Przemyśla.

Wyjechali ze Lwowa od dnia 27go do 30go Listopada.

W. Bonar Hawtan Angielski, do Wiednia. — W. Węczyński Jan, do Przemyśla. — W. Bogusz Antoni, do Sambora. — W. Czerwinski Barona, do Zółkwi. — JW. Dzieńdzicki Hrabia, do Złoczowa. — W. Kłeciński Ludwik, C. K. Oficer, do Lwowa. — W. Kowalski Tadeusz Ces. Rosyjski Radca nadworny, do Pruss. — W. Strachocki, do Mościsk. — W. Szwed Erazm, do Złoczowa. — W. Wyspolski, do Polski.